

Wäljamõte riigivanema walimisseadusest.

I peatükk.

Walimisringkonnad ja jaoskonnad.

Riigivanema walimiseks moodustatakse Wabariigis 7 walimisringkonda, mis omakord jagunevad jaoskondadeks. Jaoskonnad on määratud Kohtu- ja Siseministri poolt nii, et valija hääletusfõhast ei asuks eemal üle 5 kilomeetri.

II peatükk.

Hääleõigus.

Riigivanema walimisel on igal hääleõiguslikul kodanikul 1 häääl. Hääleõigust pole kohtuotsusega süüdimõistetutel, kui karistus on ühenduses olnud õiguste kitsendamisega, 5—10 aasta festel pärast karistuse tundmisse lõppu. Samuti pole hääleõigust ka walimiste ajal finnipeetavatel kodanikkudel.

III peatükk.

Riigivanema valimist toimetavad asutused.

Riigivanema valimist toimetavad:

1) Valimiste Peafomitee, mis asub Tallinnas;

2) Ringfonna-komiteed, mille asukohta määrab Kohtu- ja Siseminister.

(Igas Ringfonna-komitees on meie esindaja!).

3) Taostonna-komisjonid.

Taostonna-komisjonid koosnevad kohaliku omavalitsuse poolt valitud neljast liikmest, kes eneste keskelt valivad juhataja ja sefretäri. Peale selle kuulub komisjoni üks Riigivanema kandidaadi üles seadnud kordanikkude rühma esindaja, see on üks meie esindaja.

Taostonna-komisjonid töötavad valimisseidelid vastu ja loevad esialgu üle. Taostonna komisjoni istungid on otsusvõimelised, kui on koos vähemalt kolm liiget, nende hulgast juhataja töö sefretär.

Igasugused Riigivanema valimistega ühenduses olevad aktid ja paberid, olgu need valitsuse-, kohtu- või omavalitsusele töö mõnele ametnikule antud, on vabad tempelmafust ja fantseleildivuist. Samuti on vabad

fohtumaksust ning fautsjonist fölk Riigiwanema walimise asjas fohtule antud faebusel.

IV peatükk.

Hääleõiguslifkude kodanikkude nimekirjad.

Riigiwanema walimisel tarvitatakse linna-, alewi- ja wallavalitsuste poolt peetavaid alati hääleõiguslifkude kodanikkude nimekirju.

Allatistesse hääleõiguslifkude kodanikkude nimekirjadesse kantakse need kodanikud, kes nimekirjade täiendamise ja parandamise ajaks asunud elama vastavasse hääletamisjaoskonda. Allatistest nimekirjadest kustutatakse kodanikud, kes lahkunud nimekirjade täiendamise ja parandamise ajaks hääletamisjaoskonnast. Keegi ei või olla nimekirjas rohkem kui ühes jaoskonnas.

Nimekirja tähendatakse hääleõiguslifku kodaniku perekonnanimi ja nimi, wanus ja elufoht.

Nimekirjad pannakse välja järgmisel päeval pärast nende parandamise ja täiendamise tähtaja lõppu linna-, alewi- või wallavalitsuse ruumides üldiseks järelewaatamiseks, kus nad püsivad kuni järgmiste paranduste ja täienduste tegemise tähtaja alguseni.

Iga hääleõiguslik kodanik võib esitada faebusi nimekirjas leiduvate eesimustele ja puu-

duste kohta nimekirja foostawale asutusele. Mii-mane on kohustatud kaebused läbi waatama seitsme päeva joosul ja need rahuldama, kui need on põhjendatud, vastasel korral aga ühes oma seletusega saatma vastawale administratiiv-kohtule, kus need otsustab hiljemalt seitsme päeva joosul.

Iga hääleõiguslik kordanik, kel õigus olla nimekirjas, kuid sealt jäetud välja, on õigustatud igal ajal nõudma nimekirja foostawalt asutuselt enda viivitamata võtmist nimekirja. Hääleõigus tuleb sellest korral töestada dokumendiga.

Õigus nõuda Riigivanema walimiste ajaks nimekirja võtmist lõpeb kaks päeva enne esimest walimispäeva.

V peatükk.

Riigivanema kandidaati ülesseadmine.

Riigivanema walimiste Peatoomitee tötab vastu Riigivanema kandidaadiks ülesseadmise nõudmisi 23. ja 25. veebruaril 1934. a. kindral Laidoneri Riigivanemaks walimist korraldava Peatoimtonna algatusel seawad kindral Laidoneri Riigivanema kandidaadiks üles Wabadusristi kavalerid.

Häälediguslike kõdanik, kes ühineb ühe kandidaatide ülesseadmise nõudmissega, võib oma allkirja anda mitte hiljem kui 26-dal päeval enne valimiste esimest päeva, see on hiljemalt 27. märtsil 1934. a., selle linna-, alevi- või valla valitsuses, kus ta seisab häälediguslike kõdanikkude nimelkirjas. Allkirjade andmine sünnyib linna-, alevi- ja vallavalitsuses igal päeval, ka pühad kaasa arvatud, vähemalt fl. 9—3 ja 5—8 päraast lõunat.

Valimiste Peafomitee, Riigivanema kandidaatide nimelkirja lõpulikult foostanud, peab selle allikult välja kuulutama hiljemalt 10 päeva enne esimest valimispäeva.

VI peatükk.

Valimissedelite äraandmine ja lugemine.

Valimissedelid tuleb ära anda isiklikult. Häälletada saab ainult seal jaoskonnas, kus keegi võetud kõdanikkude nimelkirja. Mujal samma ringkonna jaoskondades võib häälletada ainult mõjuvail põhjusil vastava omavalitsuse korralduse põhjal.

Valimissedelid on sarnased ja valmis trükitud, eraoviisil valmistatud sedeleid ei või tarvitada. Samuti on sarnased ka ümbrikud ja varustatud valimise Peafomitee templiga.

Nimelised tunnistused ja iga kandidaadi kohta üks valimissedel saadetakse vastavate oma-valitsuste poolt hääldeõiguslifkudele kodanikkudele kätte mitte hiljem kui kolm päeva enne esimest valimispäeva, see on hiljemalt 18. aprillini 1934. a. Kes seda materjali ei saanud, kuid siiski oli õigustatud saama, võivad seda nõuda vastavasti linnale, alevis- või wallavalitsusest enne esimest valimispäeva. Valimisse-delid on saadaval valimiste ajal ka valimis-jaosonna komisjonides.

Oma-valitsuste poolt jaosonna-komisjoni-dele kasutada antud valimisruumides on eraldatud kohad häälletamise saladuse kindlustamiseks. Kogu häälletamise ajal peab vähemalt kolm jaosonna-komisjoni liiget olema komisjoni istungil. Häälletamisruumides tui ka samas majas on keeldud igasugune häälletamise eelne tihutustöö. Häälletamisruumidesse ei lasta relvastatult ega joobnult. Jaosonna-komisjoni juhataja võib tarbekorral korra loomiseks kutsuda hääletusruumi politseid ja kaitseväge, kes alluvad tema korraldustele.

Riigivanema valimine sündib 22. ja 23. aprillil 1934. a. — Esimene päev (pühapäev) on häälletamisruumid avatud kl. 9 homm. kuni kl. 9 õhtul, teisel päeval kl. 9 homm. kuni kl. 4 pärast

lõunat. Kodanikkudest on hääletamis-ümbrikkude andmisel õigus nõuda isikutõendust.

Päraast hääletusaja lõppemist pitseeritakse jaoskonna juhataja korraldusel hääletamiskasti-de alvauseid tinni. Samuti pitseeritakse tema korraldusel tinni hääletusruumi uksed ning asetatakse järgmise päewani uksile wahid.

Maksimusetuks tunnistatakse sedelid: 1) mis eraüüsfil walmistatus, 2) millest wõib näha, kes olnud wali ja, 3) mille juures pole selge, kelle poolt hääletatus ja 4) kui ümbriku pandud mitu sedelit.

Hääalte lugemise järel foostab komisjon protokolli ja saadab ühes walimissedelitega wiiwitamata ringkonna-komiteele. Ringkonna-komitee saadab omalt poolt foostatus protokolli ühes kõigi sedelitega 6 päeva joooksul Peakomiteele. Peakomitee teeb lõpufootuvtted kõige walimismaterjali põhjal hiljemalt 12-daks päewaks.

VII peatükk.

Riigivanema teine walmine.

Kui ükski kandidaat ei ole saanud hääletamisest osavõtnud kodanikkude häälteenamust, siis kuulutab walimiste Peakomitee wali ja teise hääletamise, mis järgneb

hiljemalt 90-dal päewal pärast esimese hääletamise viimast päewa. Uute kandidaatide ülesseadmine sündib endises forras.

Esimesel hääletamisel kandiddeerinud Riigivanema kandidaat tuleb teda üles seadnud kodanikkude esindaja poolt valimispeakomiteele esitada hiljemalt 55 päewa enne teise hääletamise esimest päewa. Samuti peab olema juurde lisatud kandidaadi nõusolek. Teisel hääletusel tunnistatakse Riigivanemaks valituks kandidaat, kes on saanud tööge rohkem hääli. Võrdse häältearvu puhul tunnistatakse valituks see, kes on wanem.
